România

Dimensiunea regională a dezvoltării economice

Ionuț Dumitru
Economist şef, Raiffeisen BANK România

Octombrie 2020

Raiffeisen BANK
Banking așa cum trebuie

România: schimbarea la față

Raiffeisen BANK
Banking așa cum trebuie

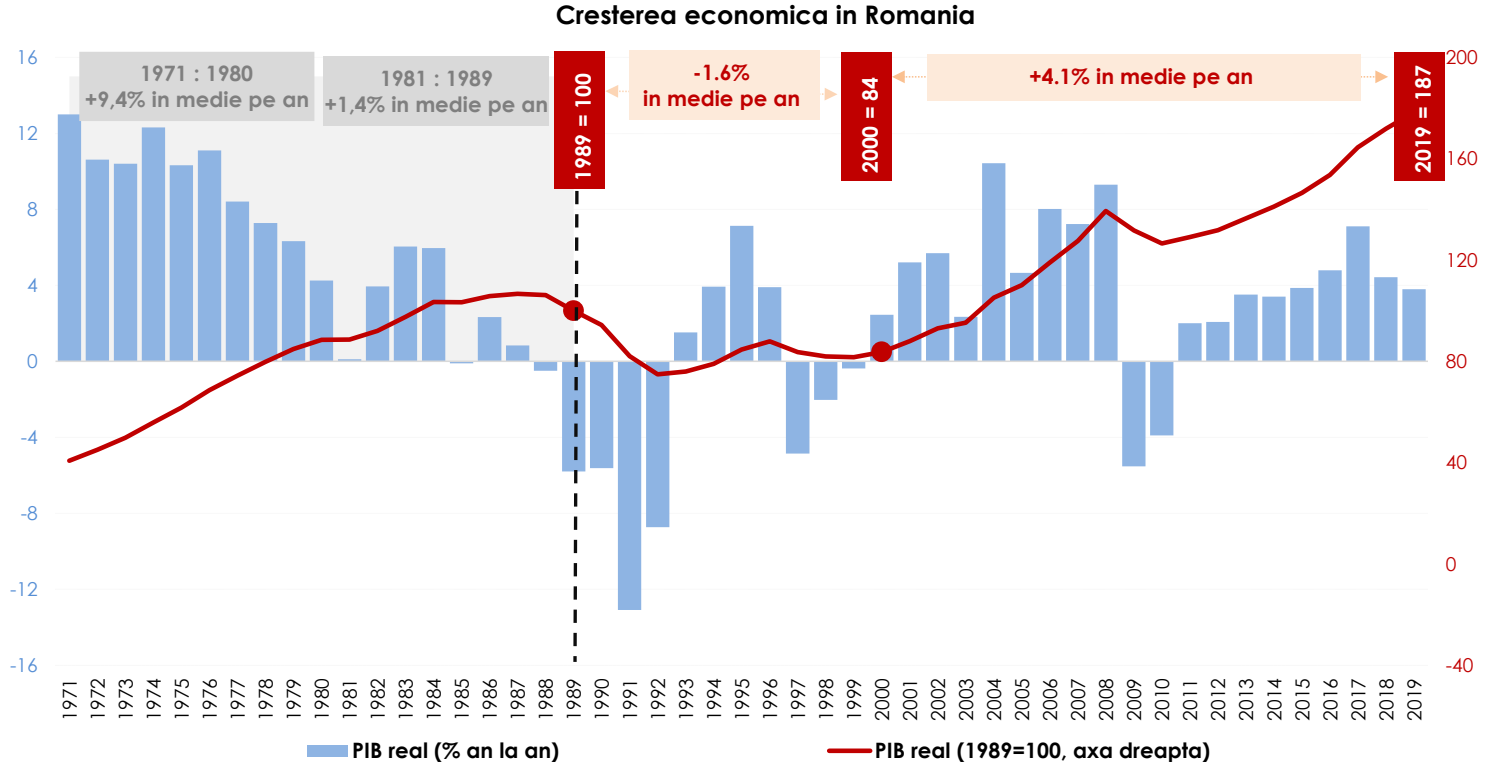

Sursa: Eurostat, UNECE, Comisia Europeană, Raiffeisen BANK

“Tigrul Europei” după “deceniul pierdut”

Raiffeisen BANK
Banking așa cum trebuie

PIB real in regiune in perioada 1990-2000 (indice cu baza fixa, 1989=100)

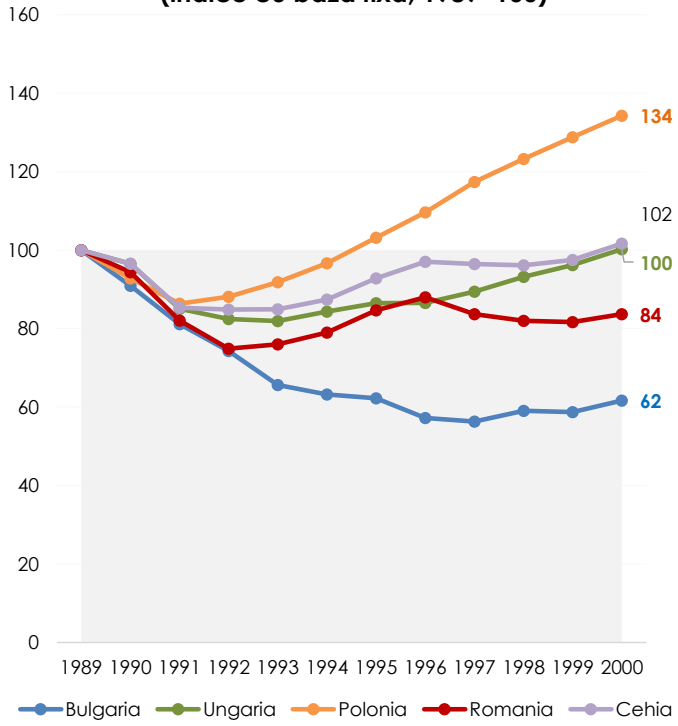

Sursa: Eurostat, Fondul Monetar Internațional, Comisia Europeană, Raiffeisen BANK

Rata medie anuala de crestere a PIB real pe parcursul anilor 2001-2019 (in %)

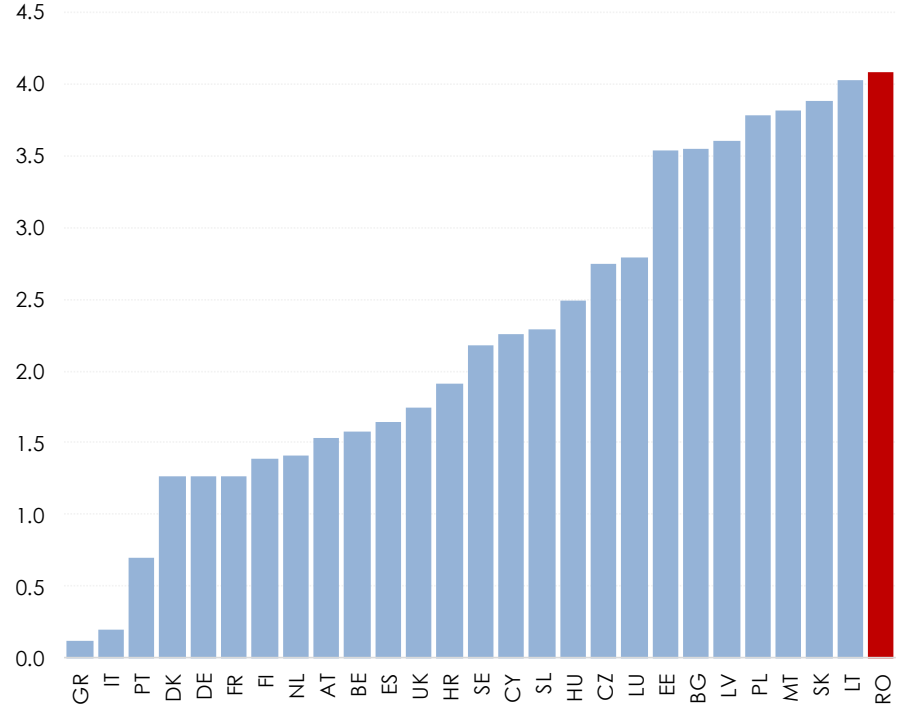

Notă: Irlanda exclusă din calcul datorită particularităților economiei

Convergență reală rapidă începând cu 2000, dar încă la "coada Europei"

Raiffeisen BANK
Banking așa cum trebuie

PIB per capita la PPS
(% din media Germaniei si Frantei)

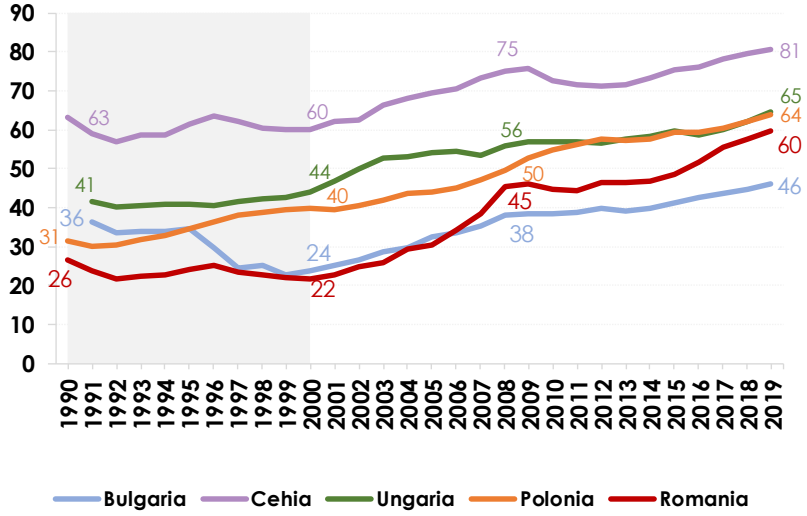

PIB per capita la PPS (% din nivelul din Polonia)

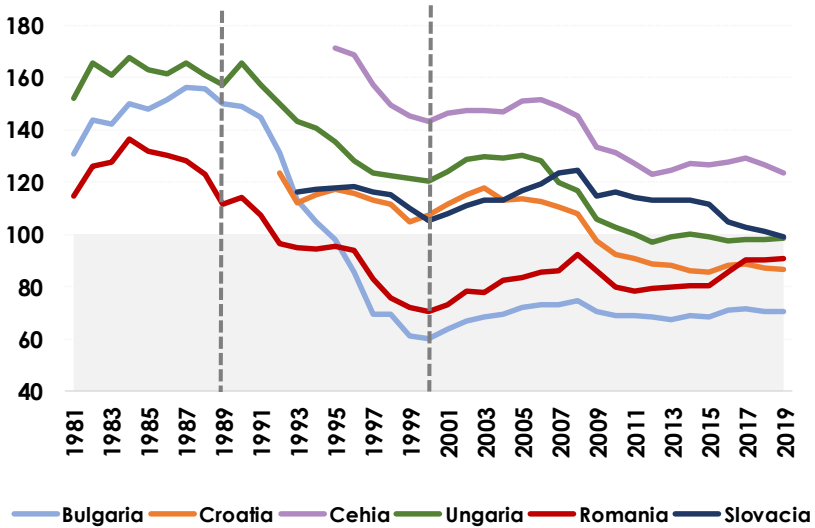

Sursa: Eurostat, Comisia Europeană, Raiffeisen BANK

“Foame” de consum şi investiţii după “seceta” din comunism

Raiffeisen BANK
Banking așa cum trebuie

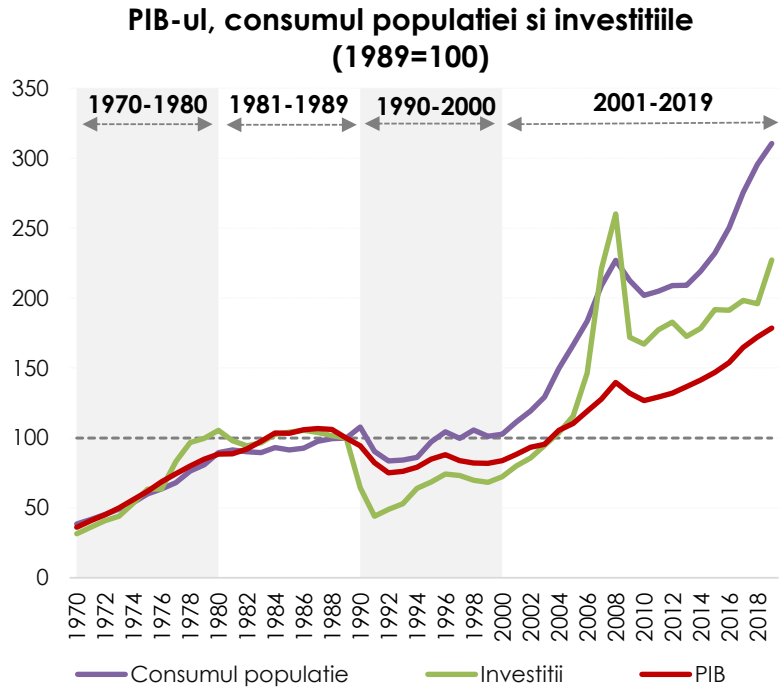

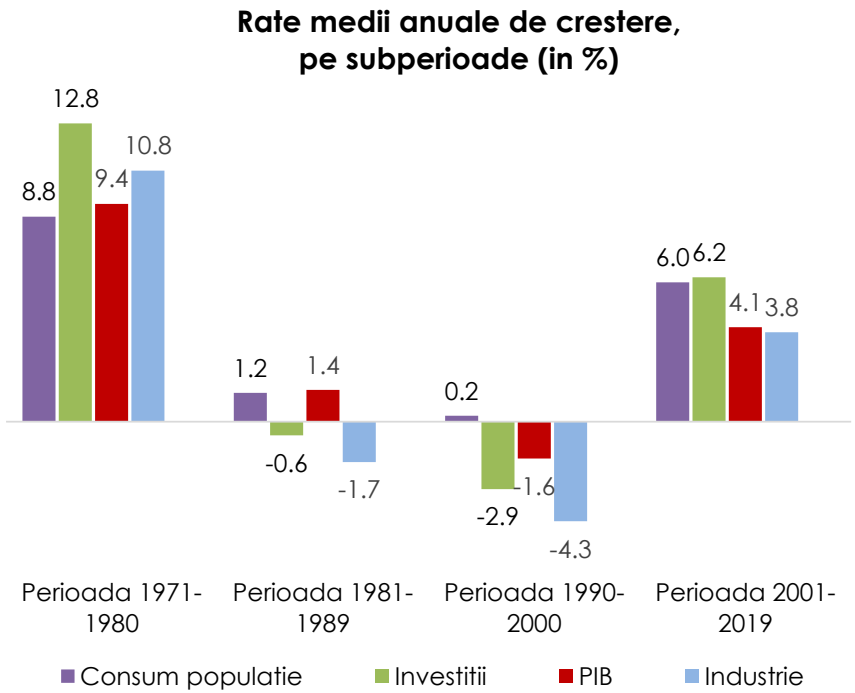

Sursa: Eurostat, UNECE, Comisia Europeană, Raiffeisen BANK

Eterogenitate foarte ridicată privind gradul de dezvoltare economică a județelor

Raiffeisen BANK
Banking așa cum trebuie

PIB per capita al judetului (% din PIB per capita in Romania)

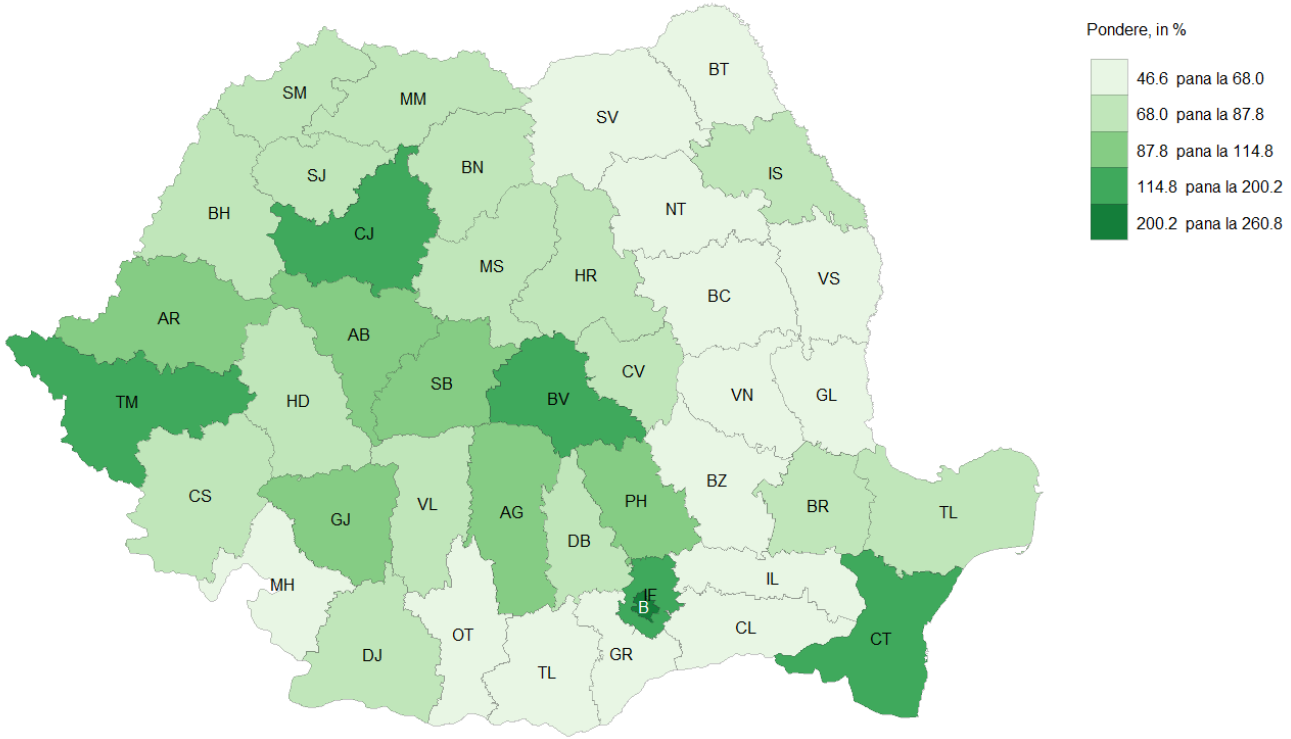

Notă: date aferente anului 2017

Sursa: Eurostat, INS, Raiffeisen BANK

Convergență sau divergență?

Raiffeisen BANK
Banking așa cum trebuie

Ponderea PIB/capita pe județ în PIB/capita la nivelul țării

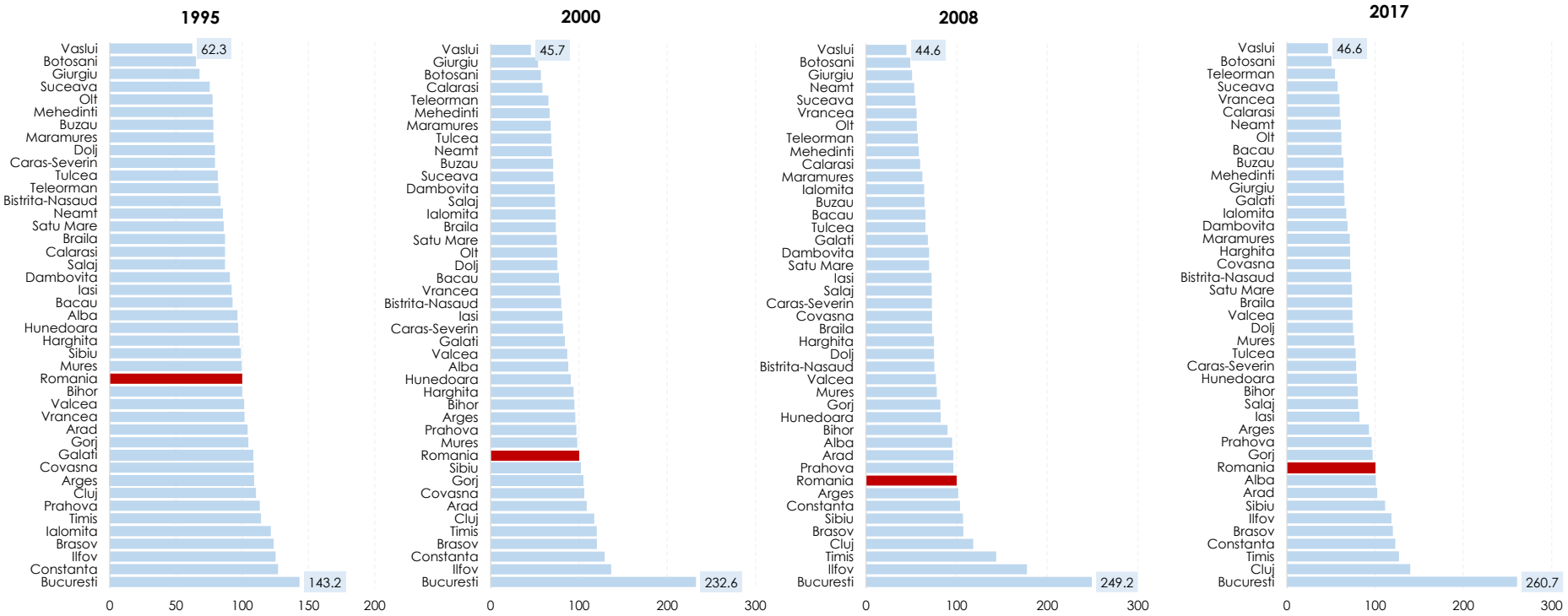

Sursa: Institutul Național de Statistică, Raiffeisen BANK

Mulți aleargă, puțini câştigă

Raiffeisen BANK
Banking așa cum trebuie

Modificarea absolută a ponderii PIB/capita pe județ în PIB/capita total

	2017-1995	2017-2008	2008-2000	2000-1995
Bucuresti	117.5	11.3	16.0	90.3
Cluj	29.3	21.6	0.5	7.1
Timis	12.8	-16.7	24.4	5.1
Sibiu	12.2	4.3	4.9	3.1
Alba	4.2	5.7	7.2	-8.6
Caras-Severin	-0.9	6.0	-8.8	1.8
Arad	-1.8	6.0	-12.4	4.6
Giurgiu	-3.0	13.6	-2.7	-13.9
Tulcea	-3.7	12.5	-3.4	-12.7
Brasov	-3.8	17.0	-17.2	-3.5
Constanta	-4.3	19.1	-25.9	2.5
Dolj	-4.4	0.1	-1.1	-3.4
Salaj	-6.4	8.2	-0.4	-14.2
Ilfov	-6.8	-59.5	41.8	10.9
Maramures	-6.9	8.8	-5.4	-10.4
Gorj	-7.6	15.3	-23.0	0.2
Iasi	-9.7	9.8	-8.5	-10.9
Bistrita-Nasaud	-10.8	-2.3	-4.2	-4.2
Satu Mare	-12.2	3.9	-4.6	-11.5
Braila	-12.9	-2.8	3.0	-13.0
Mehedinti	-13.7	5.4	-8.3	-10.8

	2017-1995	2017-2008	2008-2000	2000-1995
Buzau	-14.0	-0.6	-6.0	-7.5
Botosani	-14.4	2.0	-7.9	-8.5
Vaslui	-15.7	2.2	-1.0	-16.9
Olt	-15.8	5.9	-19.5	-2.1
Arges	-15.9	-8.8	6.2	-13.4
Prahova	-17.2	-0.5	-0.8	-16.0
Hunedoara	-17.7	-3.5	-8.2	-6.1
Suceava	-17.8	3.0	-16.2	-4.6
Bihor	-19.7	-9.9	-4.5	-5.3
Dambovita	-22.0	-0.7	-3.1	-18.1
Mures	-23.4	-1.8	-20.1	-1.4
Neamt	-24.3	8.0	-16.1	-16.2
Harghita	-26.4	-3.2	-18.9	-4.2
Calarasi	-27.1	0.3	1.2	-28.5
Valcea	-27.1	-3.1	-9.2	-14.8
Teleorman	-27.4	-2.9	-7.9	-16.5
Bacau	-30.8	-3.6	-12.0	-15.2
Covasna	-36.9	-1.3	-33.2	-2.5
Vrancea	-42.2	3.4	-22.9	-22.7
Galati	-42.9	-2.7	-16.3	-23.9
Ialomita	-54.3	2.8	-8.9	-48.2

Sursa: Institutul Național de Statistică, Raiffeisen BANK

”București și restul”
sau cum s-au adâncit decalajele

Raiffeisen BANK
Banking așa cum trebuie

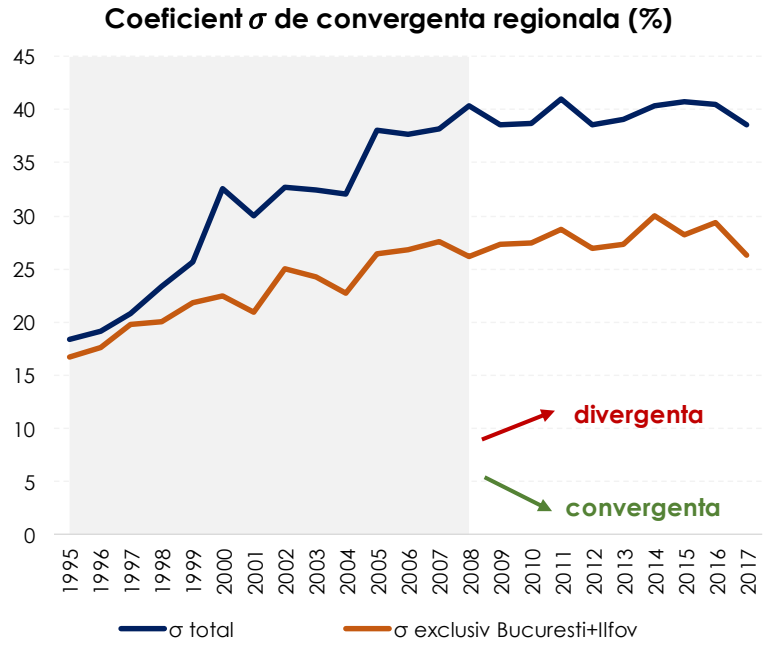

Notă: $\bar{y}$ este PIB per capita total la nivelul întregii economii, iar y_i se referă la PIB/capita pe fiecare județ în parte

Sursa: Institutul Național de Statistică, Raiffeisen BANK

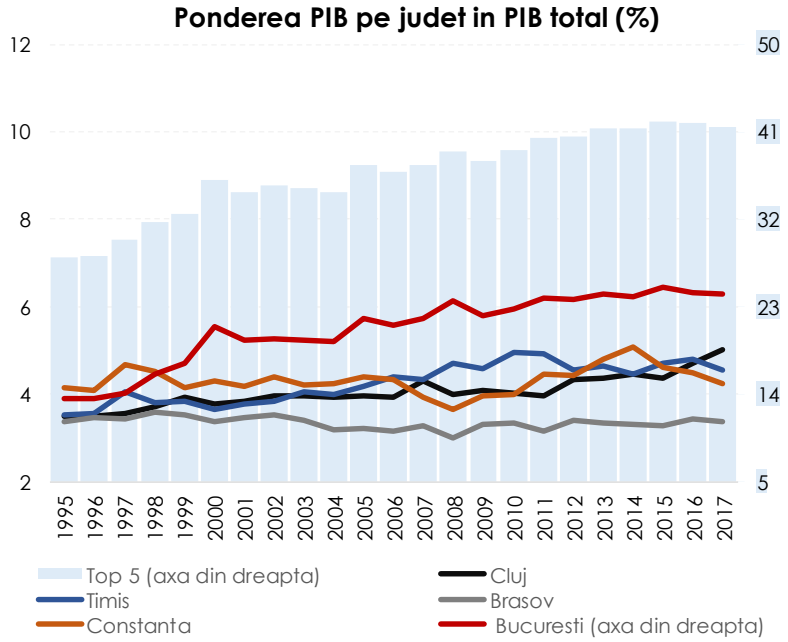

Notă: Top 5 se referă la primele 5 județe după nivelul PIB/capita conform datelor la 2017 şi include București, Cluj, Timiș, Constanța, Brașov.

Diferențe importante privind structura activității economice la nivelul regiunilor

VAB in industria prelucratoare si servicii private (% din VAB al judetului)

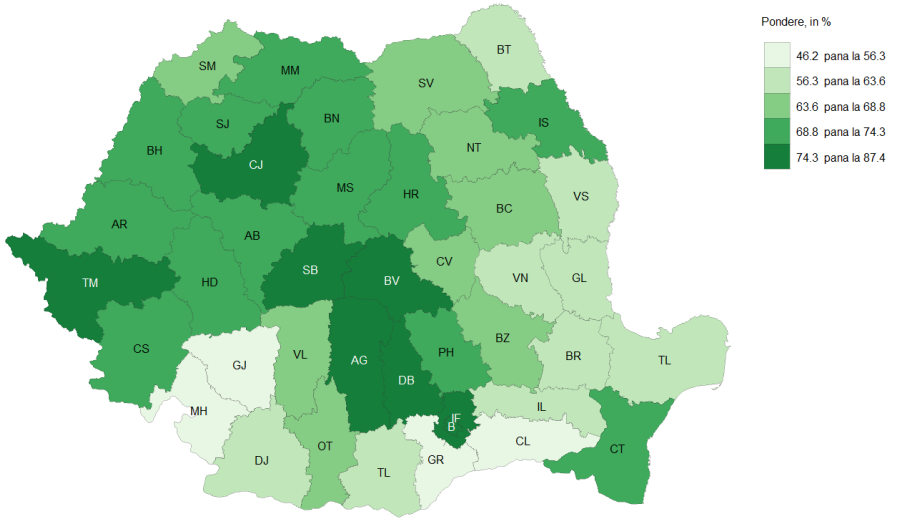

Populatie ocupata in industria prelucratoare si servicii private (% din populatia ocupata din judet)

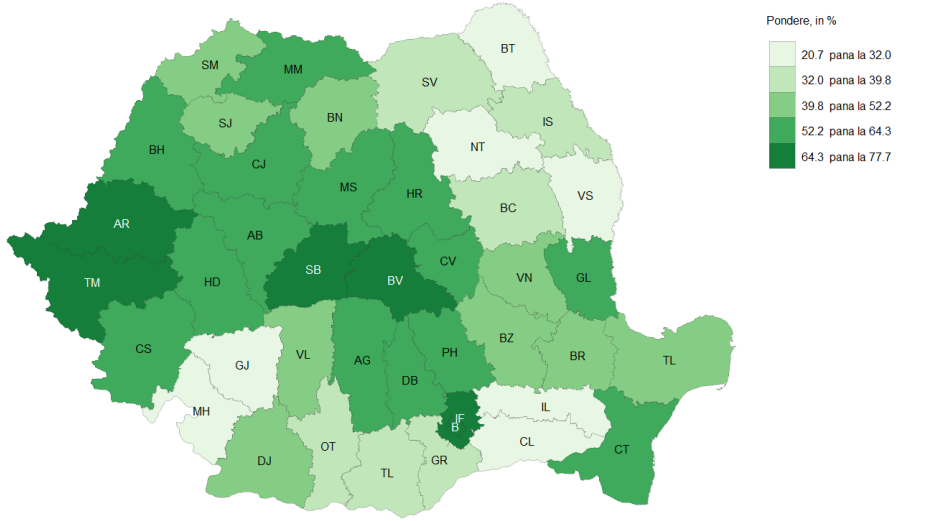

Notă: date aferente anului 2017

Sursa: Eurostat, INS, Raiffeisen BANK

Județele din vestul țării şi-au diversificat mult mai mult economia

Raiffeisen BANK
Banking așa cum trebuie

Suprafata cultivata (% din suprafata judetului)

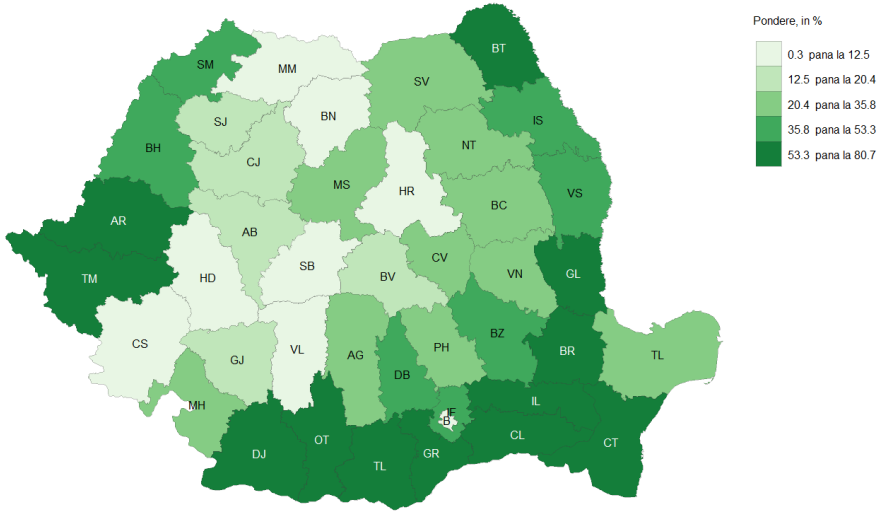

VAB in agricultura (% din VAB al judetului)

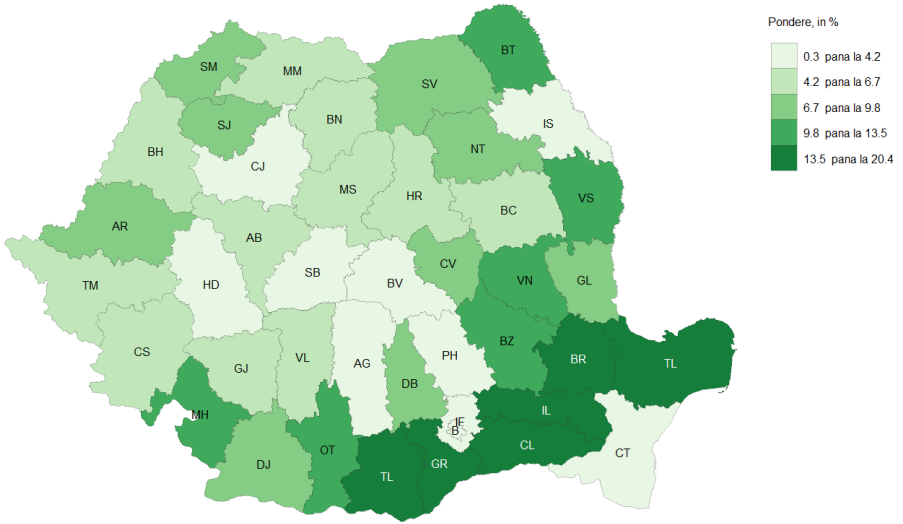

Notă: date aferente anului 2017

Sursa: Eurostat, INS, Raiffeisen BANK

Concentrare ridicată a investițiilor străine directe

Raiffeisen BANK
Banking așa cum trebuie

Stoc investitii straine directe (% din PIB al judetului)

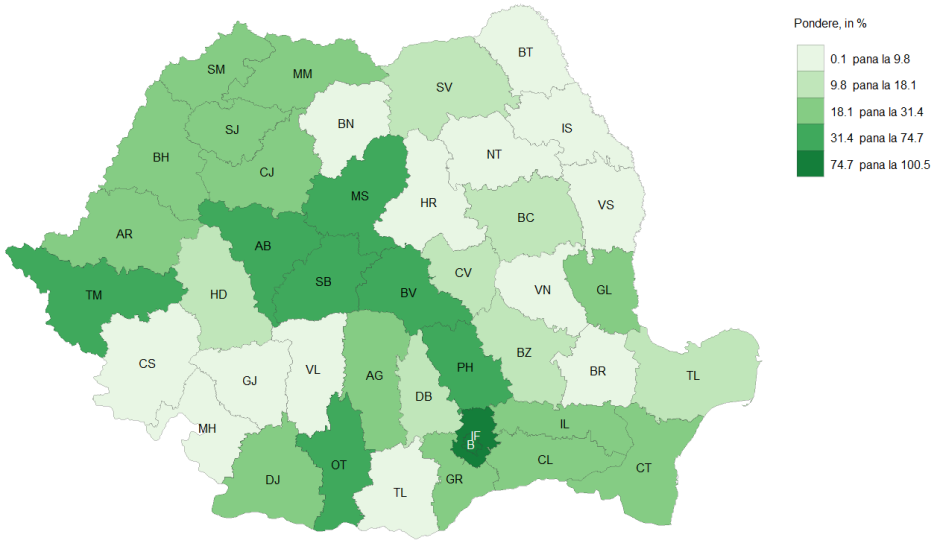

Valoarea exporturilor de bunuri (% din PIB-ul judetului)

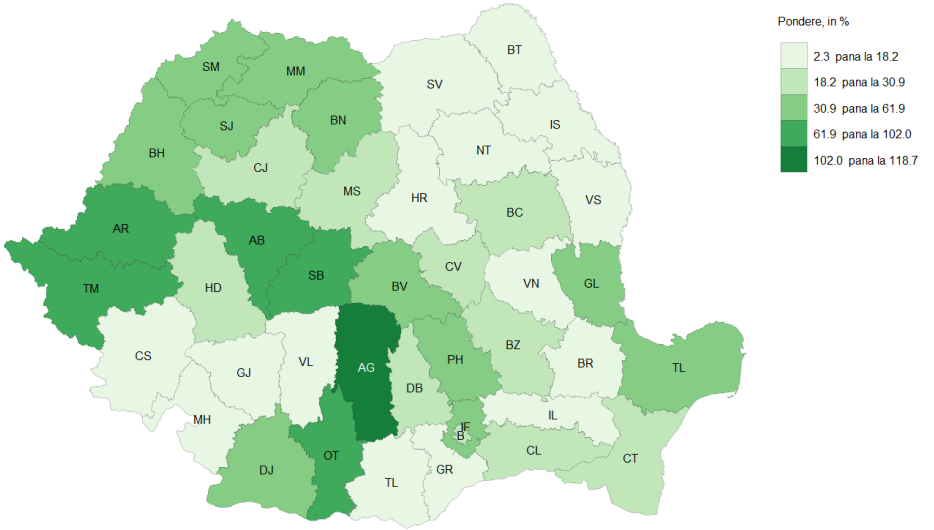

Notă: date aferente anului 2017

Sursa: Eurostat, INS, Raiffeisen BANK

Forța de muncă este mai bine fructificată în județele din Transilvania şi vestul țării

Raiffeisen BANK
Banking așa cum trebuie

Rata somajului inregistrat (abatere in % de la media nationala in perioada 2010-2019)

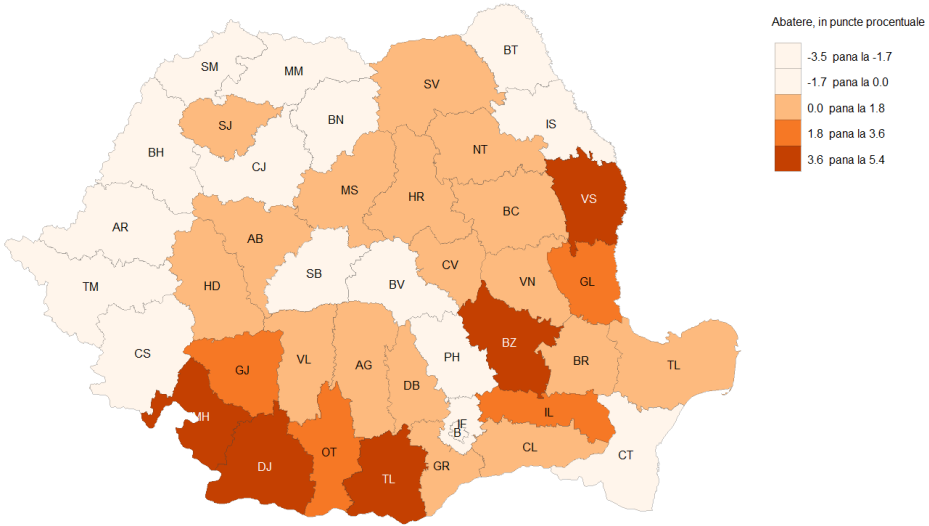

Scaderea populatiei rezidente intre 2000 si 2019 (in %)

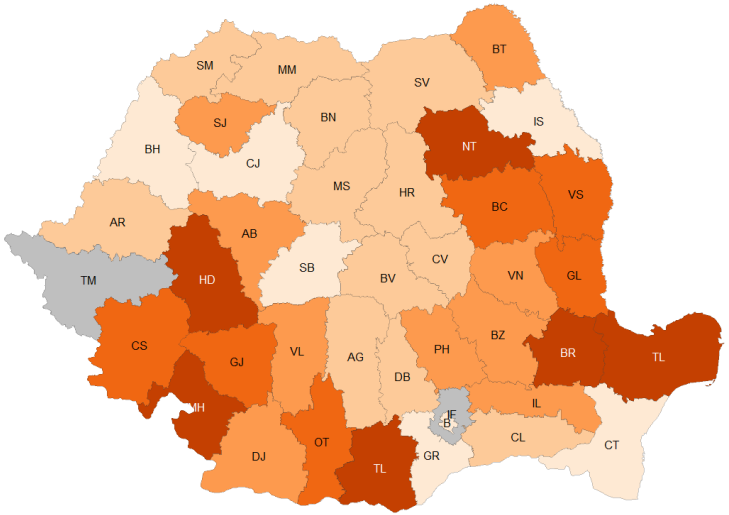

Ilfov: +76,1%
Timiș: +2,2%

Sursa: Eurostat, INS, Raiffeisen BANK

Nivel ridicat al inegalității sociale între regiunile țării

Raiffeisen BANK
Banking așa cum trebuie

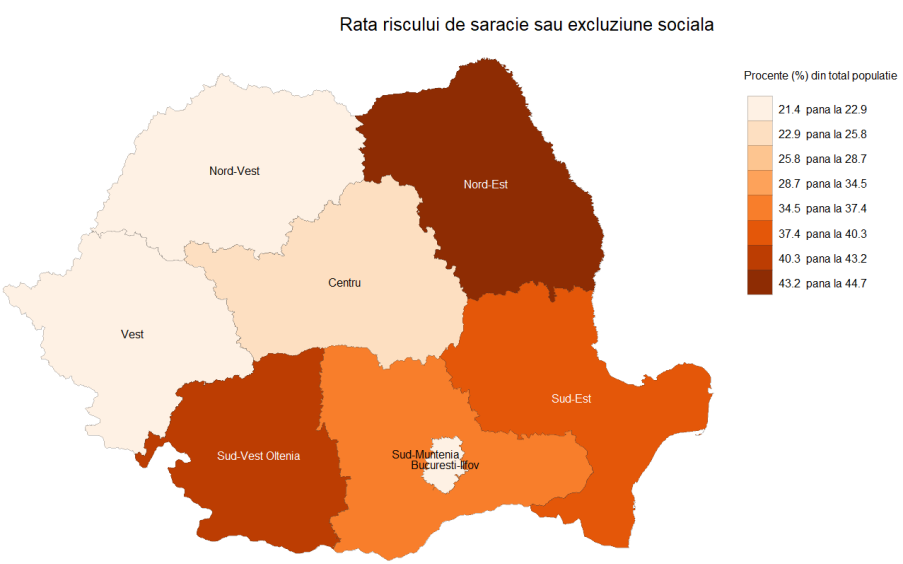

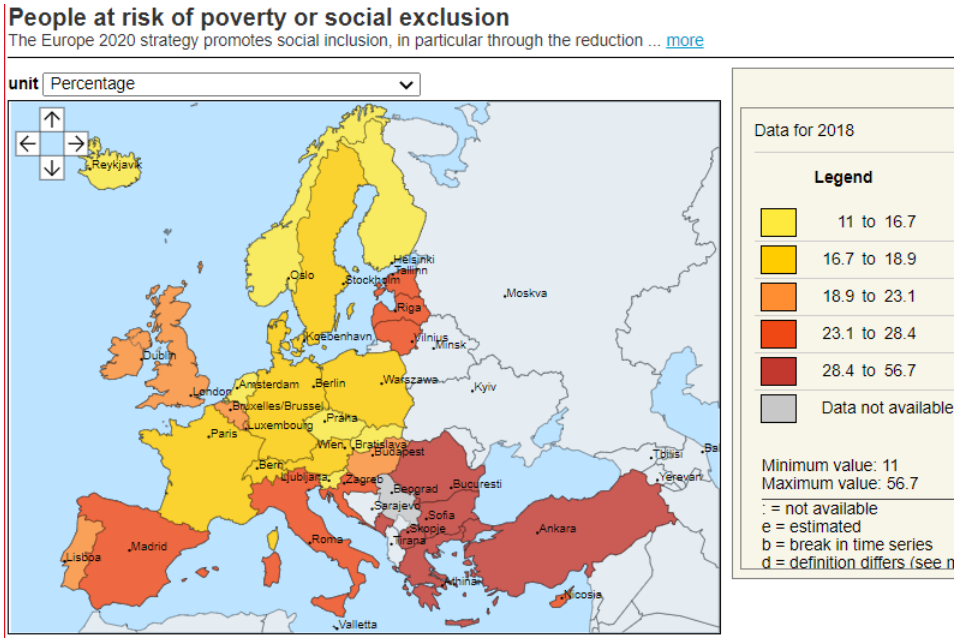

Notă: date aferente anului 2018

Sursa: Eurostat, INS, Raiffeisen BANK

Limitare de răspundere

Raiffeisen BANK
Banking așa cum trebuie

Riscuri şi explicații

Avertismente

- Datele privind performanța se referă la trecut. Performanța trecută nu este un indicator de încredere pentru rezultatele viitoare şi pentru evoluția prețului unui instrument financiar, a unui indicefinanciar sau a unui produs de investiții. Acest lucru este cu atât mai mult valabil în situația în care instrumentul financiar, indicele financiar sau produsul de investiții există pentru o perioadă mai scurtă de 12 luni. În particular, această perioadă scurtă de referință nu este un indicator de încredere pentru rezultatele viitoare.
- Performanța unui instrument financiar, a unui indice financiar sau produs de investiții este diminuată de comisioane și taxe, care depind de circumstanțele individuale ale fiecărui investitor.
- Câștigul unei investiții într-un instrument financiar, indice financiar sau produs de investiții poate fi majorat sau diminuat de către fluctuațiile cursului de schimb.
- Prognozele performanțelor viitoare se bazează în totalitate pe estimări și presupuneri. Performanța viitoare efectivă poate devia față de prognoză. În concluzie, prognozele nu sunt un indicator de încredere pentru rezultatele viitoare și pentru evoluția unui instrument financiar, indice financiar sau produs de investiții.

O descriere a conceptelor și metodelor utilizate în pregătirea analizelor financiare este disponibilă aici.

Informații detaliate privind analiza de senzitivitate (procedura pentru verificarea stabilității presupunerilor potențiale făcute în contextul analizelor financiare) este diponibilă aici.

Divulgări ale circumstanțelor și intereselor care pot periclita obiectivitatea Raiffeisen Bank Romania (RBRO) este disponibliă aici.

Distribuția tuturor recomandărilor corespunzatoare calendarului trimestrial anterior datei de publicare, cât și distribuția de recomandări în contextul în care serviciile unei firme de investiții încadrate în sectiunea A (servicii și activități de investiții) sau B (servicii auxiliare) a anexei I a Directivei UE 65/2014 a Parlamentului și a Consiliului European au fost publicate în ultimele 12 luni sunt disponibile aici.

Informații detaliate şi actualizate la zi privind metodologia, conflictele de interese şi discaimerul sunt disponibile pe pagina de internet a Raiffeisen Bank Romania SA, la următoarea adresă: https://www.raiffeisen.ro/despre-noi/guvernanta-corporativa/cercetare-economica/.

Limitare de răspundere

Important: Citiți precizările de la sfârșitul acestui document pentru a lua cunoștință de posibilele conflicte de interese sau alte cazuri de divulgare a unor informații de interes.

Emis de: Raiffeisen Bank Romania S.A.

Raiffeisen Bank Romania S.A. (denumită în continuare "RBRO"), o instituție de credit având sediul în clădirea Sky Tower, Calea Floreasca nr. 246C, sector 1, cod poştal 014476, Bucureşti, România, e-mail centrala@raiffeisen.ro, website: www.raiffeisen.ro, CUI 361820, cod fiscal RO014460, cod BIC RZBRROBU, înregistrat la Registrul Comertului sub nr. J40/44/1991, înregistrată în registrul bancar sub nr. RB-PJR-40-009/1999, înregistrat la Autoritatea de Supraveghere Financiară din România sub nr. PJR01INCR/400009 este autorizată şi supravegheată de Banca Naţională a României (ca instituție de credit), (denumită în continuare „BNR"), strada Lipscani nr. 25, Sector 3, cod poştal 030031, București, România website: www.bnro.ro şi de Autoritatea de Supraveghere Financiară (în calitate de intermediar pe piețele de capital, prin Decizia nr. A75/30.01.2014, modificată prin Decizia nr. A239/27.03.2014), (denumită in continuare "ASF"), Splaiul Independenței nr. 15, sector 5, Cod Postal 050092, Bucureşti, Romania, website: www.asfromania.ro.

Acțiunile emise de RBRO nu sunt listate pe nicio bursă de valori. RBRO este emitent de obligațiuni listate pe Bursa de Valori Bucureşti şi este tratat în calitate de emitent pe piața de capital din România. Pentru detalii suplimentare privind calitatea de emitent a RBRO, vă rugăm să accesați următoarea adresă: https://www.raiffeisen.ro/despre-noi/guvernanta-corporativa/ detinatori-de-obligatiuni.

RBRO este parte a grupului Raiffeisen, grup financiar ce furnizează servicii financiare în Austria, precum şi în 15 țări din Europa Centrală şi de Est. În plus, grupul înglobează numeroşi alți furnizori de servicii financiare, de exemplu servicii de leasing, administrare a investițiilor, dar şi servicii în legătură cu fuziunile şi achizițiile. RBRO oferă o gamă largă de servicii şi produse in domeniul piețelor financiare. Direcția Cercetare Economică şi Sectorială din cadrul RBRO produce şi furnizează analize şi rapoarte privind principalele evoluții macroeconomice din România.

Compania mamă a RBRO este Raiffeisen Bank International AG (denumită în continuare "RBI") (companie listată la Bursa de Valori de la Viena; simbol RBI AV). RBI este o bancă de investiții pentru clienții de tip corporate, cu sediul central în Austria. RBI își desfășoară activitatea în Europa Centrală şi de Est (CEE), unde a menținut o rețea de bănci subsidiare, companii de leasing şi alți furnizori de servicii financiare pe mai multe piețe. Este posibil ca, în ultimele 12 luni, RBI sau entitățile sale afiliate să fi încheiat tranzacții cu produse sau servicii (care include, dar nu se limitează la serviciile de investiții financiare) sau cu entitatea/ entitățile menționate in prezentul raport, totuşi niciun angajat al RBI sau al entităților afiliate nu are capacitatea să influențeze substanța/ fondul raportului de cercetare macroeconomică întocmit de către analiştii din cadrul RBRO.

Acest document este realizat exclusiv în scop de informare şi nu poate fi reprodus sau distribuit către alte persoane fără permisiunea RBRO. Acest document este guvernat de legislația română în vigoare şi nu reprezintă o solicitare a unei oferte şi nici nu este un prospect în sensul Legii Pieței de Capital nr. 297/2004 sau unei alte legi străine comparabile. Dacă nu se prevede altfel în mod expres, referirea în prezentul document la legislație se referă la acte care sunt în vigoare în România.

Orice decizie de investiție cu privire la instrumente financiare sau produse sau investiții financiare poate fi făcută numai pe baza: (i) unui prospect aprobat sau publicat sau (ii) documentației complete care va fi sau a fost publicată în legătură cu instrumentele financiare sau produsele sau investițiile financiare respective şi nu trebuie făcută pe baza prezentului document. Acest document nu constituie o recomandare personala de a cumpăra sau vinde instrumente financiare, sau consultanța în sensul Legii Pieței de Capital nr. 297/2004, sau consiliere de orice fel.

Acest document şi părți ale sale nu formează baza pentru vreun contract sau obligație de orice natură. Acest document nu ține loc de consultanță necesară pentru cumpărarea sau vânzarea de acțiuni/instrumente financiare sau alte produse sau investiții financiare. În privința vânzării sau cumpărării de instrumente financiare sau produse sau investiții financiare, un consultant/ agent de servicii de investiții financiare autorizat poate să vă ofere servicii de consultanță personalizată pentru achiziționarea de produse de investiții şi instrumente financiare.

Limitare de răspundere

Raiffeisen BANK
Banking așa cum trebuie

Acest document se bazează în mod fundamental pe informația disponibilă în mod general și nu se bazează pe informații confidențiale pe care autorul care a produs acest document le-a obținut exclusiv pe baza relațiilor sale cu o terță persoană. Informațiile conținute aici au fost obținute din surse publice considerate a fi de încredere de RBRO. În orice caz, RBRO nu face nicio declarație sau nu acordă nicio garanție cu privire la acuratețea sau caracterul complet al acestora. În toate situațiile în care RBRO consideră că o sursa nu este de încredere, RBRO va indica clar în raport acest lucru.

Performanțele trecute nu sunt o garanție pentru performanțele viitoare ale instrumentelor financiare. Nicio asigurare nu poate fi dată cu privire la câștigul rezultat din portofoliul de instrumente financiare sau cu privire la un anumit emitent descris în raport. Este posibil ca, din cauza diverșilor factori, proiecțiile să nu se realizeze. Nici RBRO și nici unul dintre directorii, ofițerii sau angajații săi nu sunt responsabili pentru vreo pierdere sau pagubă care ar putea rezulta din utilizarea acestui document, sau a conținutului sau în vreun fel.

Orice tranzacție cu instrumente financiare implică riscuri printre care sunt incluse, dar nu se limitează la acestea: fluctuația prețurilor în piața relevantă; lipsa de predictibilitate în distribuirea dividendelor, profitabilitate și profituri; fluctuația ratelor de schimb, a ratelor de dobândă și a randamentului.

Acest document poate include referiri la instrumente financiare în legătură cu care RBRO sau o altă persoană în legătură strânsă cu aceasta sau parte din același grup financiar ar putea acționa ca formator de piață sau furnizor de lichiditate, coordonator sau coordonator asociat al oricărei oferte publice de instrumente financiare a emitentului în ultimele 12 luni sau ca parte a unui contract cu emitentul referitor la prestarea de servicii de investiții financiare oferite de RBRO sau în legătură cu producerea prezentului raport. De asemenea, RBRO sau o altă persoană în legătură strânsă cu aceasta sau parte din același grup financiar ar putea avea o poziție lungă sau scurtă netă în orice moment, inclusiv o poziție care e posibil să se fi acumulat pe baza informației conținută în prezentul document, anterior diseminării acestuia. RBRO poate să fi realizat o tranzacție proprie în oricare din investițiile menționate aici, sau în investiții asociate și sau ar putea avea o poziție sau o deținere într-un astfel de instrument. RBRO ar putea să se angajeze în tranzacții, în nume propriu sau în numele clienților, într-o manieră inconsistentă cu cele exprimate în prezentul document. Alte persoane angajate în RBRO, incluzând pe cei ce recomandă strategii de investiții financiare, pe cei ce fac parte din forța de vânzări a băncii și alți analiști financiari, pot avea opinii contrare celor prezentate în acest document.

Este posibil ca prezentul document să fi fost transmis emitentului la care se referă direct sau indirect recomandarea și să fi fost modificat ulterior. În condițiile în care nu este declarat expres în mod contrar, analistul care a pregătit (sau a contribuit la) acest raport nu este compensat de RBRO pentru veniturile obținute de bancă din tranzacții cu instrumente financiare obiect al serviciilor de investiții furnizate de RBRO. Compensarea analistului sau analiștilor acestui raport se bazează (printre altele) pe profitabilitatea globală a RBRO, care include, între altele, câștiguri din furnizarea de servicii de investment banking și alte tranzacții ale RBRO. În general RBRO interzice analiștilor și persoanelor care contribuie la acest raport să dobândească acțiuni sau alte instrumente financiare ale oricărei companii care este subiect de cercetare pentru analiști (și alte persoane care contribuie la furnizarea serviciilor de cercetare pentru investiții), dacă o astfel de achiziție nu este autorizată de departamentul de conformitate al RBRO, în prealabil și în mod expres.

RBRO a stabilit următoarele aranjamente organizatorice și administrative, incluzând „ziduri chinezești", pentru a împiedica sau preveni conflictele de interese în legătură cu recomandările: RBRO a conceput zone de confidențialitate în mod fundamental obligatorii. Zonele de confidențialitate sunt unități în cadrul instituției de credit care sunt izolate de alte unități prin măsuri organizatorice care guvernează schimbul de informație, pentru ca informația relevantă pentru conformitate este în mod continuu sau temporar procesată în aceste zone.

Informația relevantă pentru conformitate nu trebuie să părăsească o zonă de confidențialitate și trebuie tratată ca fiind strict confidențială în operațiunile interne care țin de activitate, inclusiv interacțiunea cu alte unități. Aceasta nu se aplică transferului de informație necesar pentru operațiunile obișnuite în activitate. Un astfel de transfer de informație este limitat, oricum, la ceea ce este absolut necesar (principiul „trebuie să știi"). Schimbul de informație relevantă pentru conformitate între două zone de confidențialitate trebuie realizat cu implicarea ofițerului de conformitate.

RBRO poate să fi realizat o tranzacție proprie în oricare din investițiile menționate aici, sau în investiții asociate și sau ar putea avea o poziție sau o deținere într-un astfel de instrument. RBRO ar putea să se angajeze în tranzacții, în nume propriu sau în numele clienților, într-o manieră inconsistentă cu cele exprimate în prezentul document.

RBRO și/sau angajații săi nu au obligația de a aduce la zi, modifica sau amenda sau în alt mod notifica un destinatar al acestui raport daca informația sau recomandarea prevăzută aici se schimbă sau devine inexacta imediat. Frecvența rapoartelor subsecvente, daca există una, rămâne la discreția autorului și a RBRO.

Limitare de răspundere

Aspecte care trebuie divulgate conform legislației aplicabile

Următoarele informații cu privire la acțiuni sunt făcute publice la secțiunea Divulgări aplicabile de mai jos:

1. RBRO sau una din entitățile afiliate deține o poziție netă lungă sau scurtă care depășește 0,5% din totalul capitalului social al emitentului, calculat în concordanță cu articolul 3 din Regulamentul (EU) nr. 236/2012 și cu Capitolul III și IV din Regulamentul Delegat al Comisiei (EU) nr 918/2012;

2. RBRO sau una din entitățile afiliate deține mai mult de 5% din capital social total listat al emitentului;

3. Emitentul deține mai mult de 5% din întreg capitalul social al RBRO sau a unei dintre entitățile afiliate;

4. RBRO sau companiile afiliate au interese financiare semnificative cu privire la un emitent;

5. RBRO și una dintre entitățile sale afiliate este formator de piața (sau specialist) sau este numit sponsor, manager de stabilizare sau furnizor de lichiditate pentru instrumentele financiare ale emitentului;

6. În ultimele 12 luni, RBRO sau una dintre entitățile afiliate au jucat un rol important sau a fost coordonator sau coordonator asociat într-o ofertă publică de instrumente financiare ale emitentului;

7. În ultimele 12 luni, RBRO sau una dintre entitățile sale afiliate a fost parte într-un contract cu privire la prestarea altor servicii de investiții financiare pentru emitent (inclusiv în asumarea unui rol ca agent de plată) sau a primit o compensare pentru aceste servicii în aceeași perioada (în acest caz, divulgarea are loc doar daca nu încalcă confidențialitatea cu privire la informația de afaceri);

8. RBRO sau una dintre entitățile sale afiliate a intrat într-un contract cu emitentul cu privire la furnizarea de recomandări de investiții;

9. Analistul responsabil deține instrumente financiare ale emitentului pe care el/ea le analizează;

10. Analistul responsabil este un membru al conducerii executive, consiliului director sau consiliului de supraveghere al emitentului pe care el/ea îl analizează;

11. Analistul responsabil sau alte persoane fizice, care sunt implicate în pregătirea analizei financiare, au primit sau au cumpărat acțiuni ale emitentului pe care el/ea îl analizează anterior oferirii acestora către public. Prețurile la care acțiunile au fost achiziționate și datele de achiziție vor fi publicate;

12. Compensarea analistului responsabil sau a persoanelor fizice, care sunt implicate în pregătirea analizei financiare, sunt legate de tranzacțiile efectuate de către RBRO în nume propriu sau ale unei dintre entitățile afiliate cu emitentul în cauză.

Divulgări aplicabile: Nu există

Data producerii raportului: 28 octombrie 2020, 6:00 PM
Data primei diseminări: 29 ctombrie 2020, 10:00 PM